

BAG

ინდუქსი

ბიზნეს
კლიმატი

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია
BUSINESS ASSOCIATION OF GEORGIA

ifo INSTITUTE

Leibniz Institute for Economic Research
at the University of Munich

Research

I კვარტალი 2024

სარჩევი

BAG ინდექსი	1
BAG ბიზნეს კლიმატი	1
BAG ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით	3
დასაქმება, გაყიდვები და გაყიდვების ფასები სექტორების მიხედვით	5
ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორები	8
დაფინანსება	13
მოლოდინი გაცვლითი კურსის შესახებ	15

საქართველოს ბიზნეს ასოციაციის (BAG) ინდექსი საქართველოს ბიზნეს ასოციაციის, პიემ-სი კვლევითი ცენტრისა და ifo ეკონომიკური კვლევების ინსტიტუტის ერთობლივი პროდუქტია. BAG ინდექსი მოიცავს BAG-ის წევრებისა და მათ ჯგუფში შემავალი კომპანიების¹ მმართველი მენეჯერების შეფასებას BAG ბიზნეს კლიმატის, BAG დასაქმების ბარომეტრის და BAG საინვესტიციო გარემოს შესახებ. პიემსი კვლევითი ცენტრი BAG ინდექსს აქვეყნებს ყოველკვარტალურად.

BAG ბიზნეს კლიმატი

BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი გამოითვლება BAG-ის წევრებისა და მათ ჯგუფში შემავალი კომპანიების გამოკითხვის საფუძველზე. კითხვარის მეშვეობით კომპანიები აფასებენ თავიანთ მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს². კომპანიები, ასევე, აფასებენ გაყიდვების, გაყიდვების ფასების, დასაქმებულთა რაოდენობის და დასაქმებულთა ანაზღაურების ცვლილებას გასულ და მიმდინარე კვარტალებში და აფიქსირებენ მოლოდინს მომდევნო კვარტალისთვის. დამატებით, კომპანიები ასახელებენ თავიანთი ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელ ფაქტორებს, აფიქსირებენ გაცვლითი კურსის შესახებ არსებულ მოლოდინს, და აფასებენ ფინანსებზე ხელმისაწვდომობასა და საინვესტიციო გარემოს. აღნიშნული ინდექსის ფარგლებში, BAG-ის წევრები და მათ ჯგუფში შემავალი კომპანიები გადანაწილდა ოთხ სექტორში: ვაჭრობა, მომსახურება, მრეწველობა და მშენებლობა. 2024 წლის პირველი კვარტლის გამოკითხვა ჩატარდა 2024 წლის 19 თებერვალს - 10 მარტის პერიოდში.

2024 წლის I კვარტალში, გამოკითხულმა კომპანიებმა თავიანთი მიმდინარე მდგომარეობა და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინი დადებითად შეაფასეს. 2024 წლის I კვარტალში, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელმა 43.6 ეულა შეადგინა, მათ შორის, ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობის მაჩვენებელი 27.4, ხოლო ბიზნესის მოლოდინის მაჩვენებელი 60.8 ეულაა.

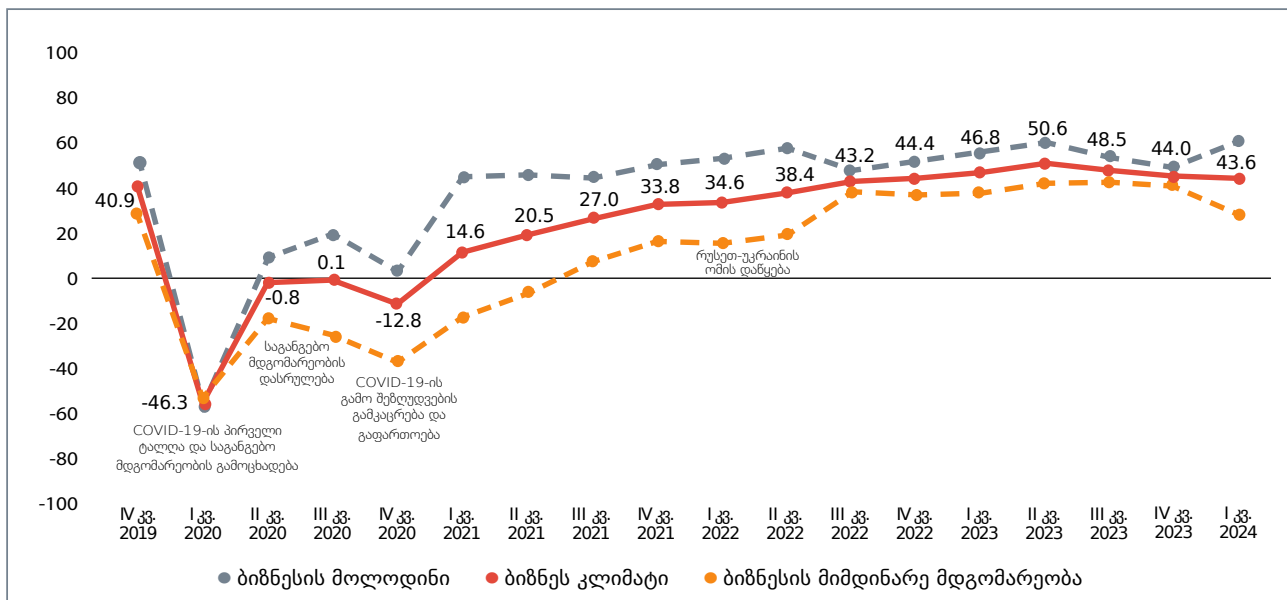
2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, BAG ბიზნეს კლიმატი 0.4 ქულით გაუარესდა. აღნიშნულ პერიოდში, გამოკითხული კომპანიების მიერ მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება გაუარესდა 10.1 ქულით, ხოლო მომდევნო 6 თვის მოლოდინის მაჩვენებელი გაუმჯობესდა 10.1 ქულით.

2024 წლის I კვარტალის BAG ბიზნეს კლიმატის შედეგები გაუარესებულია 2023 წლის I კვარტალთან შედარებით, როდესაც აღნიშნული მაჩვენებელი 46.8-ს უტოლდებოდა. გაუარესებულია მიმდინარე მდგომარეობის შეფასებაც (38.6), ხოლო მომდევნო 6 თვის მოლოდინის ქულა (55.3) გაუმჯობესებულია.

აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის I კვარტალიდან BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი დადებითია და 2023 წლის III კვარტალამდე უმჯობესდებოდა (ზრდადი ტენდენციის შემდეგ, 2023 წლის III კვარტალიდან, წინა კვარტალთან შედარებით, ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მცირედით გაუარესებულია) (იხილეთ გრაფიკი 1).

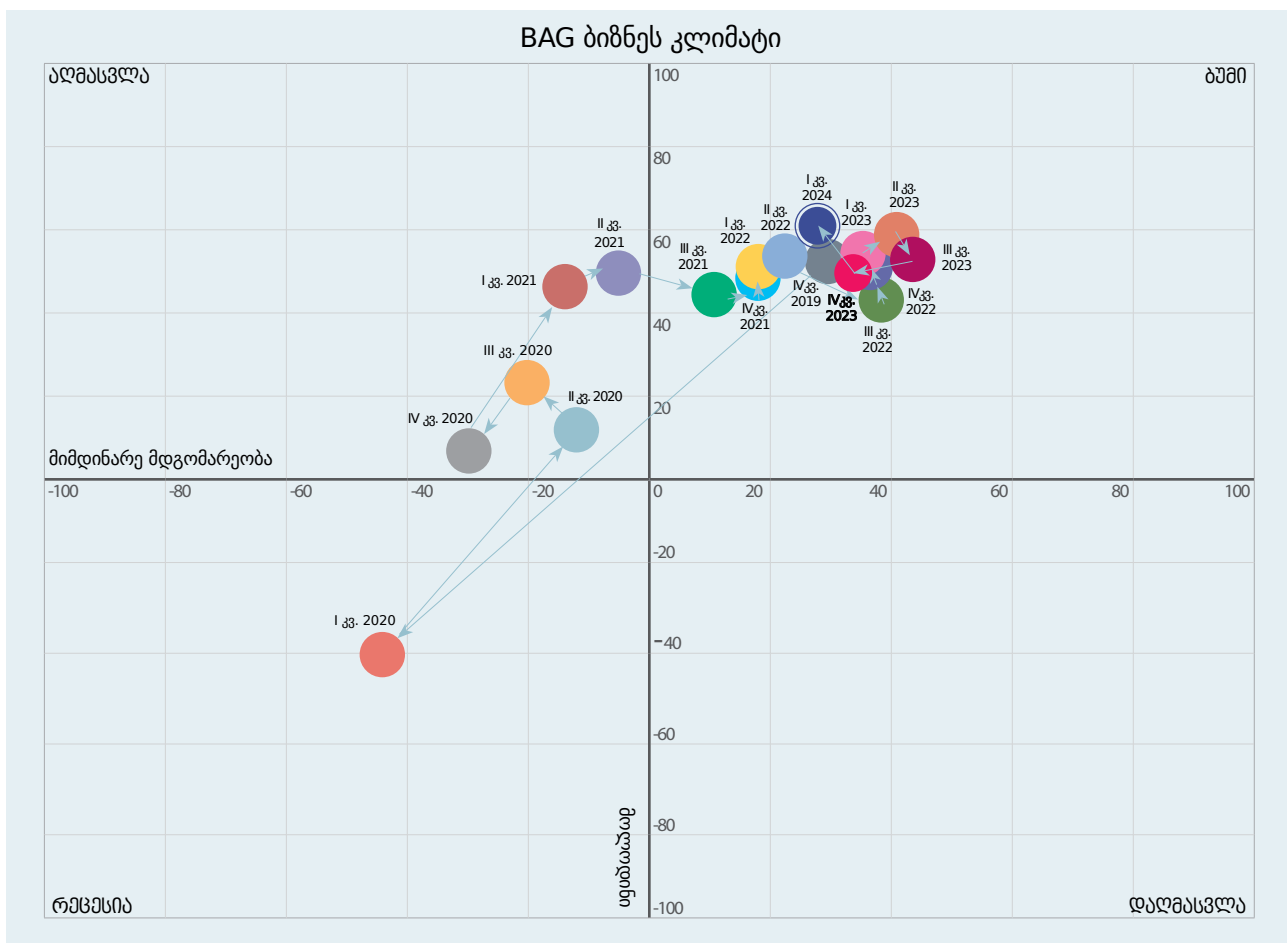
¹ 2021 წლის I კვარტალში BAG ინდექსის მეთოდოლოგიაში განხორციელდა ცვლილება, კერძოდ გაიზარდა გამოსაკითხი კომპანიების რაოდენობა: გამოსაკითხ კომპანიათა ბაზას დაემატა BAG-ის წევრების ჯგუფში შემავალი კომპანიები.

² საბალანსო მნიშვნელობა მიმდინარე მდგომარეობისთვის არის სხვაობა „კარგი“ და „ცუდი“ შეფასებების პროცენტულ წილებს შორის, ხოლო საბალანსო მნიშვნელობა მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინისათვის არის სხვაობა „უფრო ხელსაყრელი“ და „ნაკლებად ხელსაყრელი“ შეფასებების პროცენტულ წილებს შორის. BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი წარმოადგენს ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობისა და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინის საბალანსო მნიშვნელობების ტრანსფორმირებულ საშუალოს. BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი შესაძლოა იყოს -100-სა და +100-ს შორის. +100 ნიშნავს, რომ ყველა გამოკითხული ბიზნესი მიმდინარე მდგომარეობას და მოლოდინს აფასებს დადებითად, ხოლო -100 ნიშნავს, რომ ყველა გამოკითხული ბიზნესი მიმდინარე მდგომარეობას და მოლოდინს აფასებს უარყოფითად.

გრაფიკი 1: BAG ბიზნეს კლიმატი, ბიზნესის მოლოდინი და ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა

2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტლის მსგავსად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი **ბუმის** ფაზაში იმყოფება.

გრაფიკი 2: BAG ბიზნეს კლიმატი

გრაფიკი 2 საკოორდინატო სიბრტყეზე ასახავს დამოკიდებულებას ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობასა და ბიზნესის მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს შორის. თავის მხრივ, საკოორდინატო სიბრტყის მეოთხედები შესაბამისი სახელებით აღინიშნება, კერძოდ, აღმასვლა, ბუმი, დაღმასვლა და რეცესია:

- ✖ თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას აფასებენ უარყოფითად, ხოლო მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს დადებითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება „აღმასვლის“ მეოთხედში.
- ✖ თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს აფასებენ დადებითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება „ბუმის“ მეოთხედში.
- ✖ თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას აფასებენ დადებითად, ხოლო მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს უარყოფითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება „დაღმასვლის“ მეოთხედში.
- ✖ თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს აფასებენ უარყოფითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება „რეცესიის“ მეოთხედში.

BAG ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით

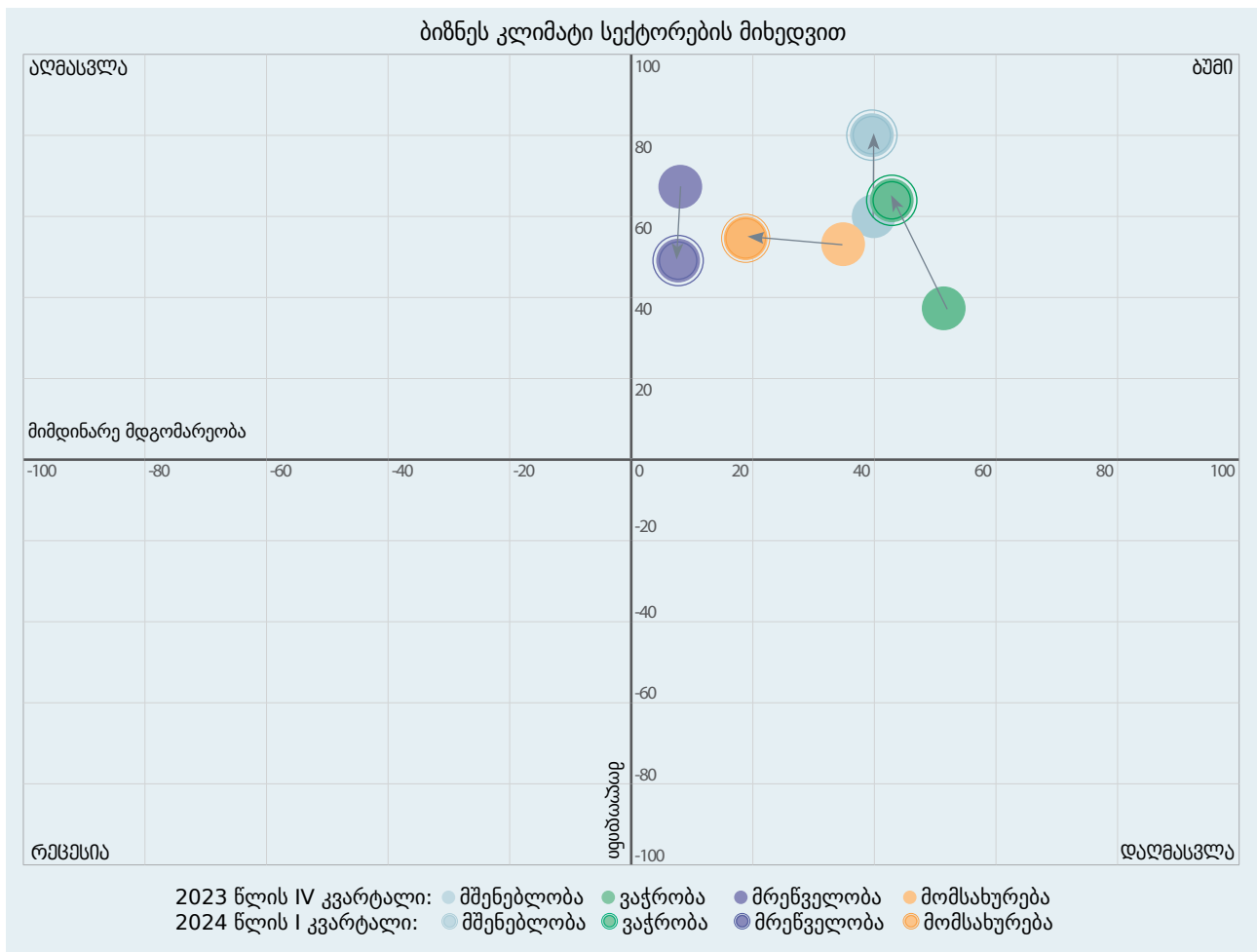
2024 წლის I კვარტალში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი ყველა სექტორში დადებითია. 2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, აღნიშნული მაჩვენებელი გაუმჯობესდა ვაჭრობის და მშენებლობის სექტორებში, ხოლო მრეწველობისა და მომსახურების სექტორებში გაუარესდა (იხილეთ გრაფიკი 3).

2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება გაუარესდა მომსახურების (-14.7 ქულით), ვაჭრობის (-10.4 ქულით) და მრეწველობის (-1.2 ქულით) სექტორებში, ხოლო მშენებლობის სექტორში იგივე დარჩა.

რაც შეეხება ბიზნესის მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს, 2024 წლის I კვარტალში, მაჩვენებელი დადებითია ყველა სექტორისთვის. სექტორებს შორის, ყველაზე ოპტიმისტური მოლოდინი მშენებლობის სექტორში ფიქსირდება. აღსანიშნავია, რომ 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, გაუარესება შეინიშნება მხოლოდ მრეწველობის (-16.7 ქულა) სექტორში, ხოლო მოლოდინები გაუმჯობესებულია ვაჭრობის (26.5 ქულა), მშენებლობის (20.0 ქულა) და მომსახურების (3.5 ქულა) სექტორებში.

ცხრილი 1: საბალანსო მნიშვნელობები სექტორების მიხედვით 2024 წლის I კვარტალში

სექტორი	ბიზნეს კლიმატი	ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა	ბიზნესის მოლოდინი
ვაჭრობის სექტორი	52.8	42.4	63.6
მომსახურების სექტორი	37.5	19.4	57.1
მრეწველობის სექტორი	27.6	7.1	50.0
მშენებლობის სექტორი	59.2	40.0	80.0
ყველა სექტორი	43.6	27.4	60.8

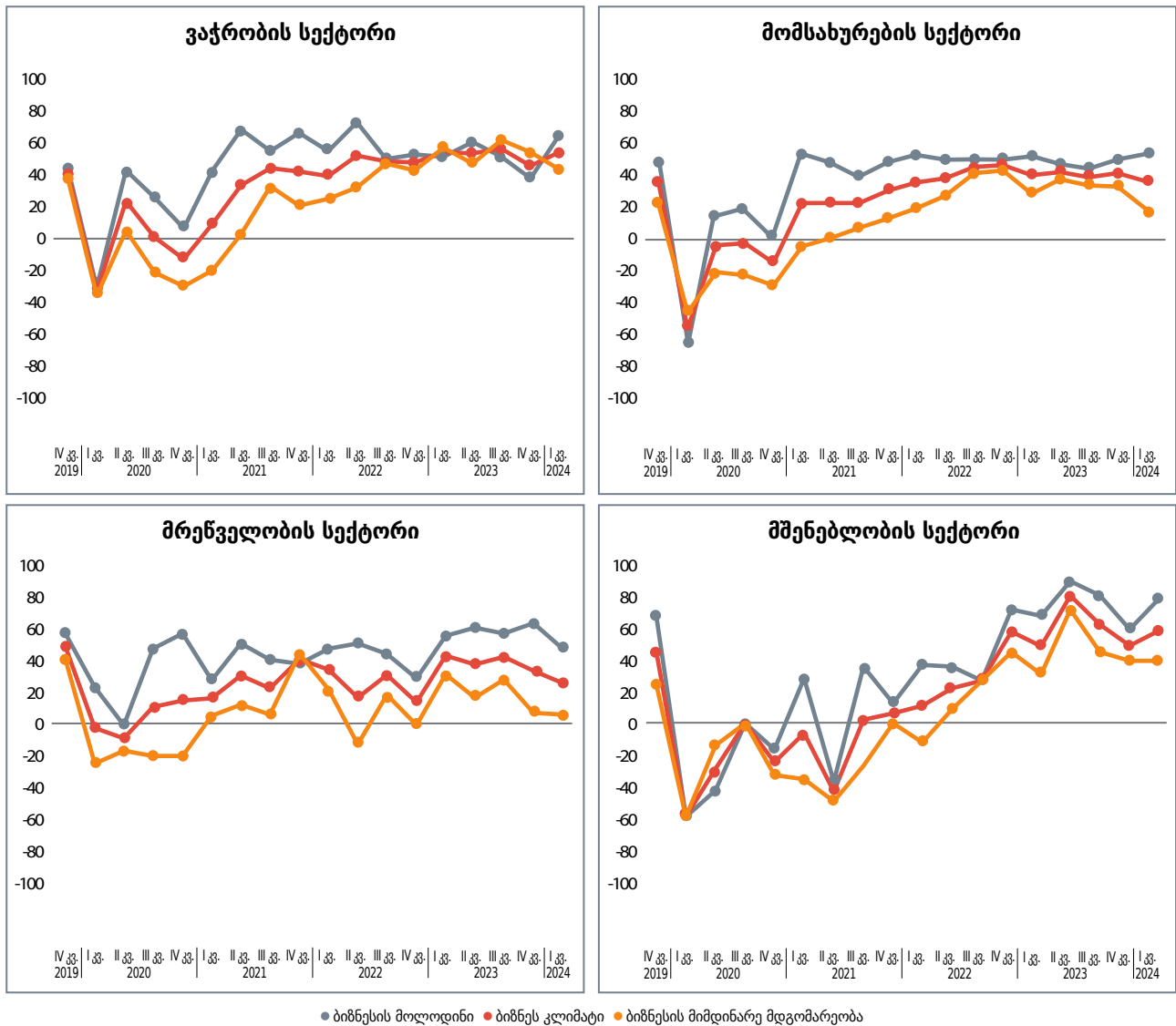

გრაფიკი 3: ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით 2023 წლის IV და 2024 წლის I კვარტალებში

2021 წლის I კვარტლიდან ვაჭრობის, მრეწველობის და მომსახურების სექტორებში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი დადებითია. სექტორებში არსებულ ბიზნეს კლიმატის დადებით შეფასებას განაპირობებს როგორც ოპტიმისტური მოლოდინის არსებობა, ასევე, მიმდინარე მდგომარეობის პოზიტიური შეფასება.

ვაჭრობის და მომსახურების სექტორებში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი 2021 წლის I კვარტლიდან 2023 წლის III კვარტლის ჩათვლით, წინა წლის შესაბამის პერიოდებთან შედარებით, უმჯობესდებოდა. თუმცა, ამ სექტორებში 2023 წლის IV კვარტალში კლება დაფიქსირდა. 2024 წლის I კვარტალში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებლის კლების ტენდენცია გაგრძელდა მომსახურების სექტორში, ხოლო ვაჭრობის სექტორში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი იგივე დარჩა. ორივე სექტორში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებლის გაუარესებას ძირითადად განაპირობებს მიმდინარე მდგომარეობის შეფასების გაუარესება.

მშენებლობის სექტორში 2021 წლის III კვარტლიდან ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი დადებითია და 2023 წლის III კვარტლის ჩათვლით უმჯობესდებოდა. მიუხედავად 2023 წლის IV კვარტალში დაფიქსირებული კლებისა, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, 2024 წლის I კვარტალში მაჩვენებელი კვლავ გაუმჯობესდა. 2022 წლის II კვარტალამდე, მშენებლობის სექტორში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებლის გაუმჯობესებას ძირითადად განაპირობებდა ბიზნესის ოპტიმისტური მოლოდინი, ხოლო 2022 წლის II კვარტლიდან ოპტიმისტურ მოლოდინთან ერთად, მიმდინარე მდგომარეობის დადებითი შეფასებაც (იხილეთ გრაფიკი 4).

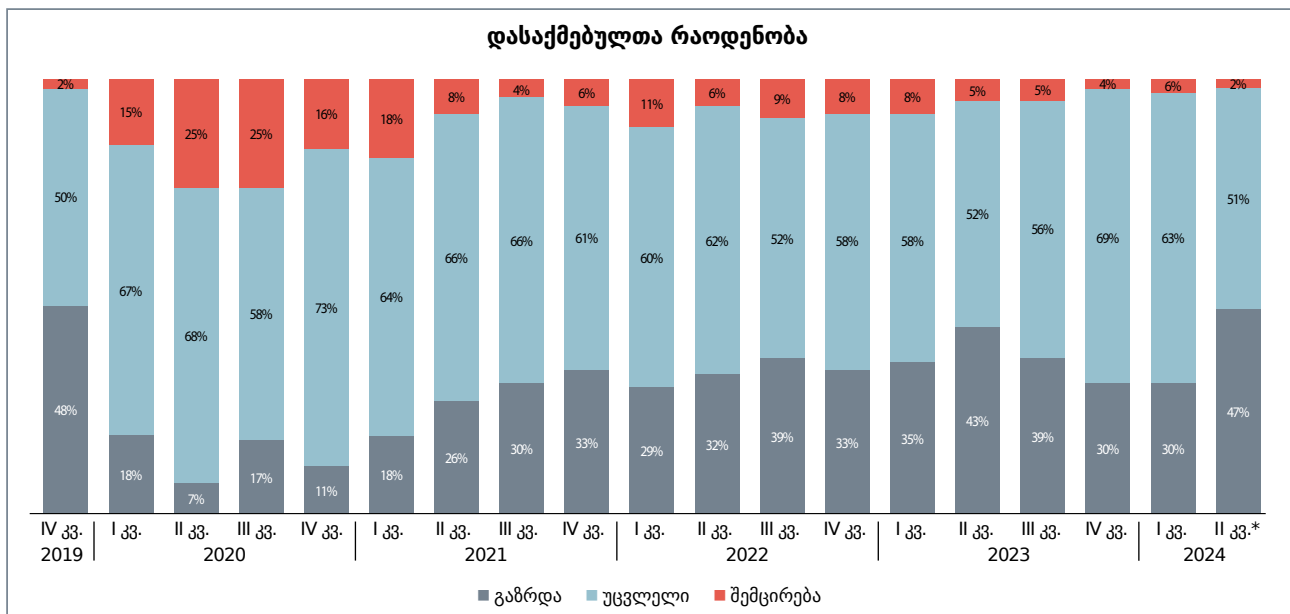

გრაფიკი 4: ბიზნეს კლიმატი, ბიზნესის მოლოდინი და ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

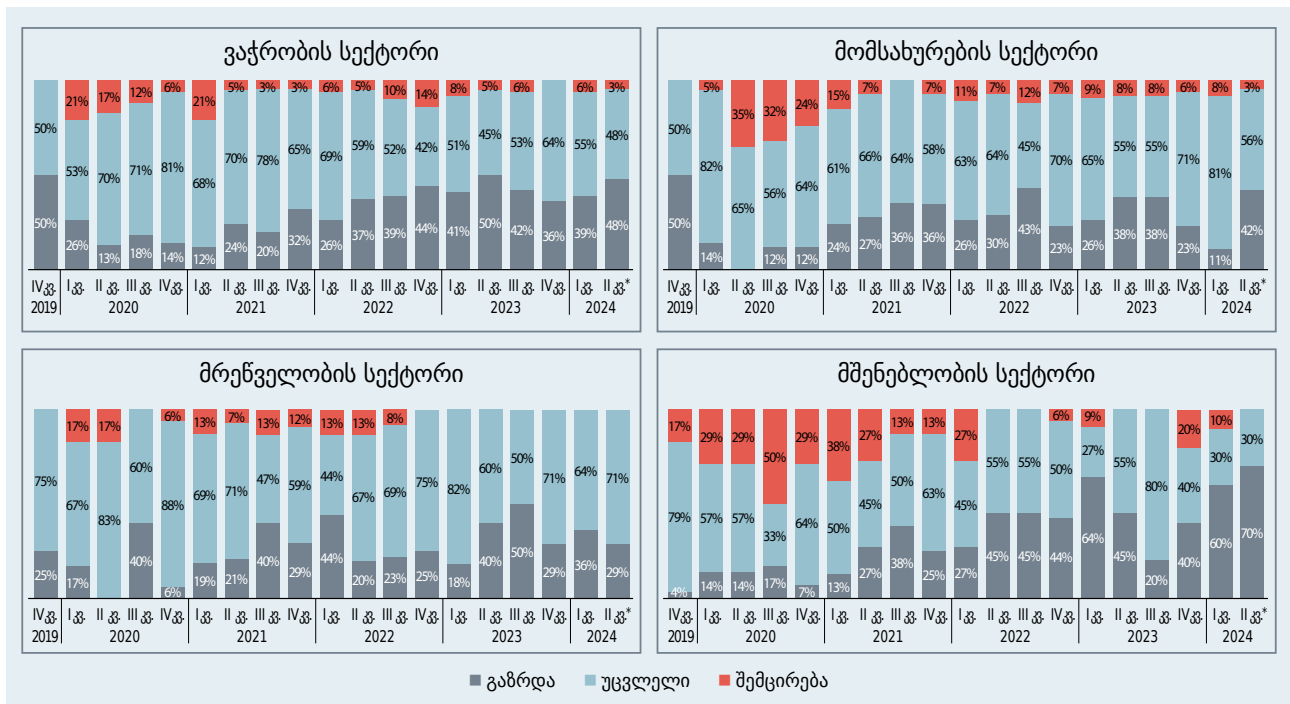
დასაქმება, ბაყიდვები და ბაყიდვების ფასები სეზონობის მიხედვით

დასაქმება

- ✖ 2024 წლის I კვარტალში, გამოკითხულ კომპანიათა 30%-მა განაცხადა, რომ მათთან დასაქმებულთა რაოდენობა იზრდება. რაც შეეხება 2024 წლის II კვარტალის მოლოდინს, გამოკითხული კომპანიების 47% ელის დასაქმებულთა რაოდენობის ზრდას (იხილეთ გრაფიკი 5).
- ✖ სექტორებს შორის, 2024 წლის I კვარტალის მდგომარეობას დასაქმებულთა რაოდენობის შესახებ ყველაზე პოზიტიურად მშენებლობის სექტორში აფასებენ. ასევე, რაც შეეხება 2024 წლის II კვარტალის მოლოდინს დასაქმებულთა რაოდენობის შესახებ, ყველაზე პოზიტიური შეფასებითაც მშენებლობის სექტორი გამოირჩევა, რაც წინა წლის შესაბამისი პერიოდის მსგავსია (იხილეთ გრაფიკი 6).

გრაფიკი 5: დასაქმებულთა რაოდენობა BAG-ის წევრ და მათ ჯგუფში შემავალ კომპანიებში³

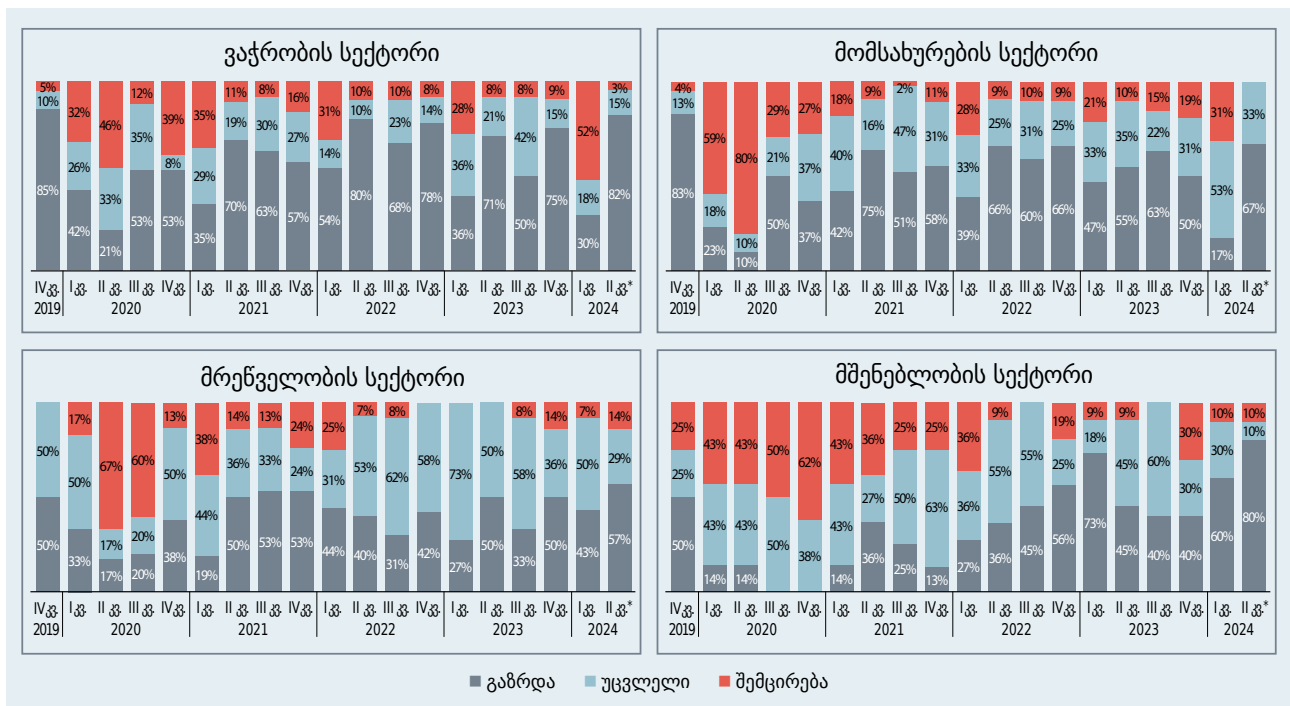
გრაფიკი 6: დასაქმებულთა რაოდენობა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

გაყიდვები/მოთხოვნა/ადგილობრივი წარმოება

- გაყიდვების მხრივ, სექტორებს შორის, 2024 წლის I კვარტლის მდგომარეობას ყველაზე პოზიტიურად მშენებლობის სექტორში აფასებენ. ხოლო, 2024 წლის II კვარტლისთვის ყველაზე პოზიტიური მოლოდინი ვაჭრობის სექტორში ფიქსირდება (იხილეთ გრაფიკი 7).
- 2024 წლის I კვარტლის მდგომარეობას გაყიდვების მიმართულებით ყველაზე ნეგატიურად ვაჭრობის სექტორში აფასებენ: ვაჭრობის სექტორში გამოკითხულ კომპანიათა 52%-მა განაცხადა რომ მათი გაყიდვები მცირდება, რაც 2023 წლის I კვარტალთან შედარებით 24 პროცენტული პუნქტით გაუარესებული მაჩვენებელია.

³ დამრგვალების გამო ანგარიშში მოცემულ ზოგიერთ გრაფიკზე მონაცემთა ჯამი ზუსტად 100%-ის ტოლი არ არის.

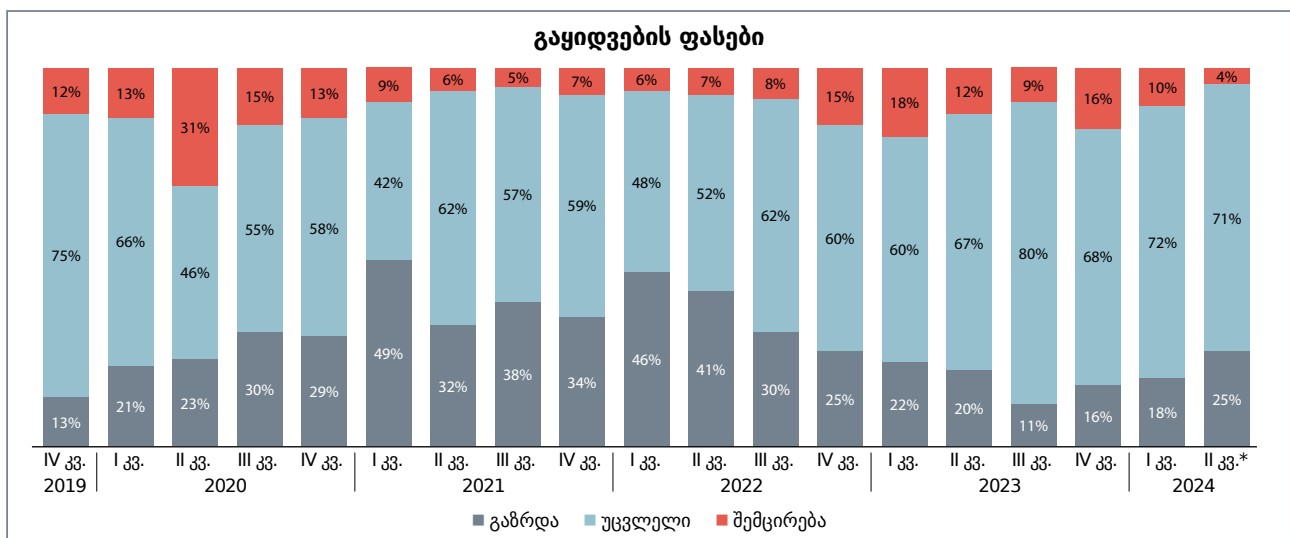
* მოლოდინი.

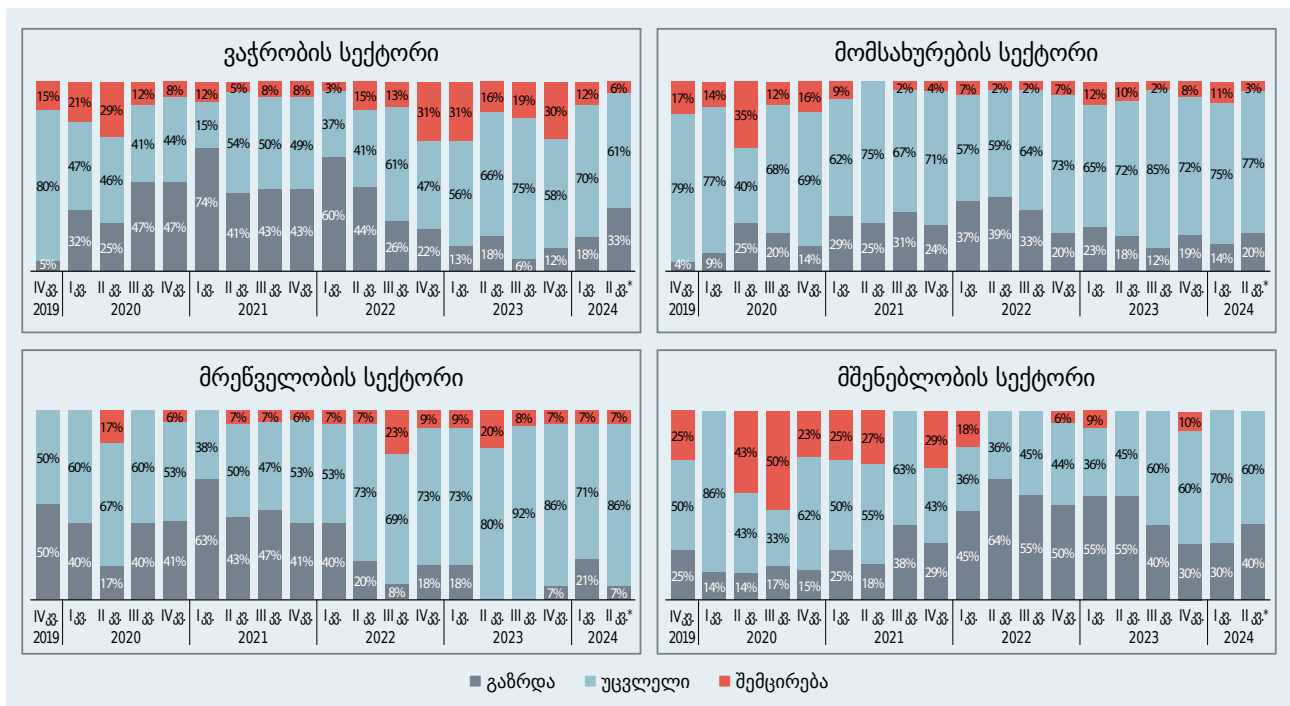
გრაფიკი 7: გაყიდვები, ადგილობრივი წარმოება და მოთხოვნა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

გაყიდვების ფასები

- 2024 წლის I კვარტალში გამოკითხული კომპანიების 18%-მა გაზარდა გაყიდვების ფასები. რაც შეეხება 2024 წლის II კვარტალის მოლოდინს, გამოკითხულ კომპანიათა 25% ვარაუდობს გაყიდვების ფასების ზრდას (იხილეთ გრაფიკი 8).
- სექტორებს შორის, 2024 წლის I კვარტალში, ფასების ზრდას პროცენტულად ყველაზე მეტი კომპანია მშენებლობის სექტორში აფიქსირებს, რაც შესაძლოა, უკავშირდებოდეს უძრავ ქონებაზე მაღალ მოთხოვნას. ასევე, 2024 წლის II კვარტალში, ფასების ზრდის მოლოდინი ყველაზე მეტად მშენებლობის სექტორში ფიქსირდება (იხილეთ გრაფიკი 9).
- ფასების ზრდის დინამიკა ყველაზე ნაკლებად მომსახურების სექტორში შეინიშნება, ვინაიდან გამოკითხულ კომპანიათა მხოლოდ 14%-მა გაზარდა ფასები 2024 წლის I კვარტალში.

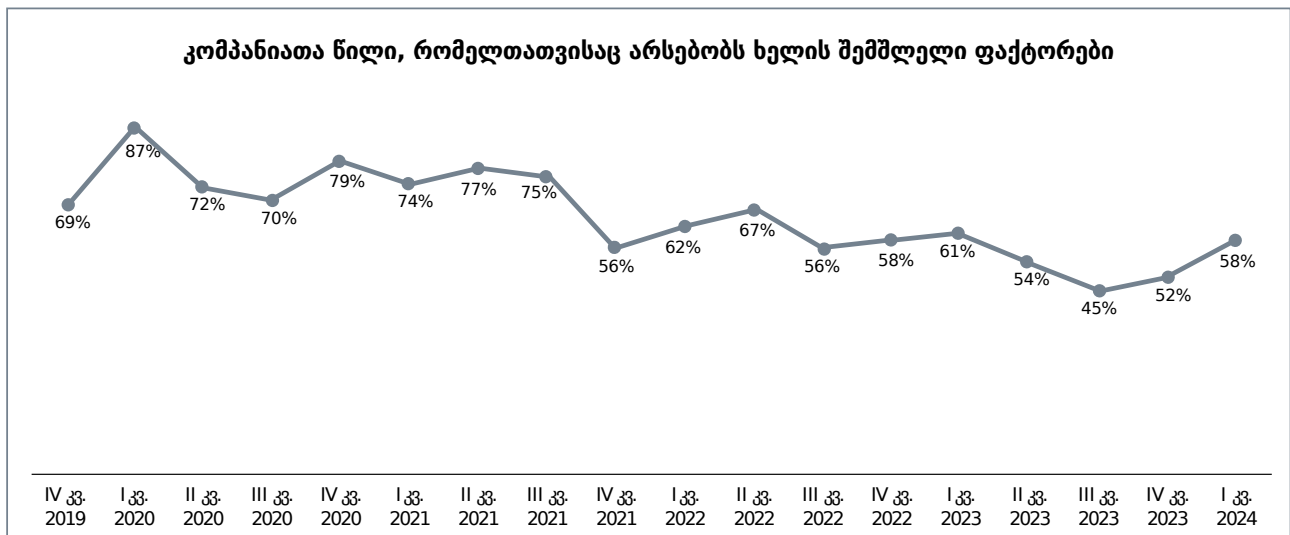
გრაფიკი 8: გაყიდვების ფასები BAG-ის წევრ და მათ ჯგუფში შემავალ კომპანიებში

გრაფიკი 9: გაყიდვების ფასები ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორები

2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, გაიზარდა იმ კომპანიების წილი (6 პროცენტული პუნქტით), რომლებიც თვლიან, რომ მათი ბიზნესსაქმიანობისთვის არსებობს ხელის შემშლელი ფაქტორები. თუმცა, აღნიშნული მაჩვენებელი 3 პროცენტული პუნქტით არის შემცირებული 2023 წლის I კვარტალთან შედარებით.

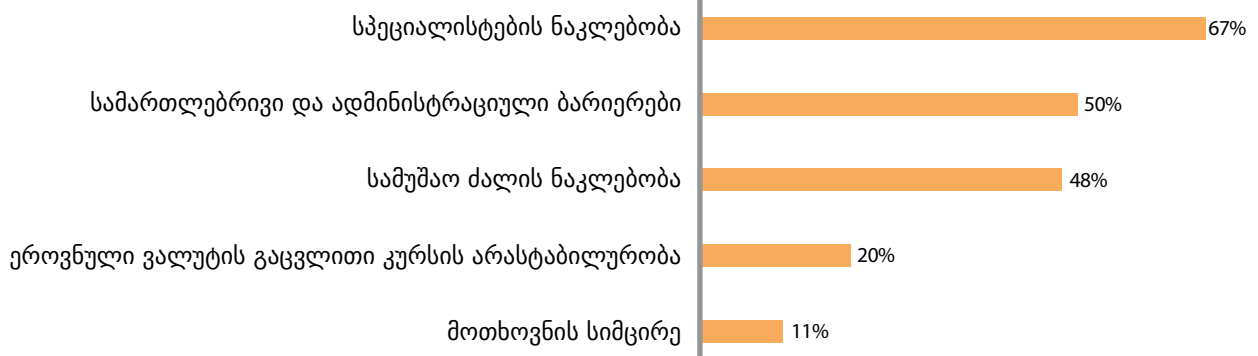

გრაფიკი 10: ბიზნესისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორების არსებობა

2024 წლის I კვარტალში, ბიზნესსაქმიანობისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ხელის შემშლელი ხუთი ფაქტორია: სპეციალისტების ნაკლებობა, სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები, სამუშაო ძალის ნაკლებობა, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა⁴ და მოთხოვნის სიმცირე (იხილეთ გრაფიკი 11).

⁴ ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა, როგორც ერთ-ერთი ხელის შემშლელი ფაქტორი ბიზნესისთვის, ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორების შესახებ არსებულ კითხვარს 2021 წლის IV კვარტალში დამატა.

ძირითადი ხელის შემშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის 2024 წლის I კვარტალში

გრაფიკი 11: ძირითადი ხელის შემშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის 2024 წლის I კვარტალში

მოცემულ კვარტალში, პრობლემათა შორის პირველი ადგილი **სპეციალისტების ნაკლებობა** დაიკავა (აღნიშნულ პრობლემას კომპანიათა 67% ასახელებს ხელის შემშლელად). სექტორებს შორის, სპეციალისტების ნაკლებობა ყველაზე მეტად მშენებლობის სექტორის კომპანიებისთვის (ყველა გამოკითხულმა კომპანიამ, რომლისთვისაც არსებობს ხელის შემშლელი ფაქტორები, აღნიშნული პრობლემა დაასახელა ხელის შემშლელად) წარმოადგენს ხელის შემშლელ ფაქტორს, ყველაზე ნაკლებად კი ვაჭრობის სექტორისთვის (50%) (იხილეთ გრაფიკი 12). საწარმოს ზომის მიხედვით⁵, ყველაზე მეტად მცირე ზომის კომპანიები ასახელებენ აღნიშნულ ფაქტორს ხელის შემშლელად (45%) (იხილეთ გრაფიკი 13).

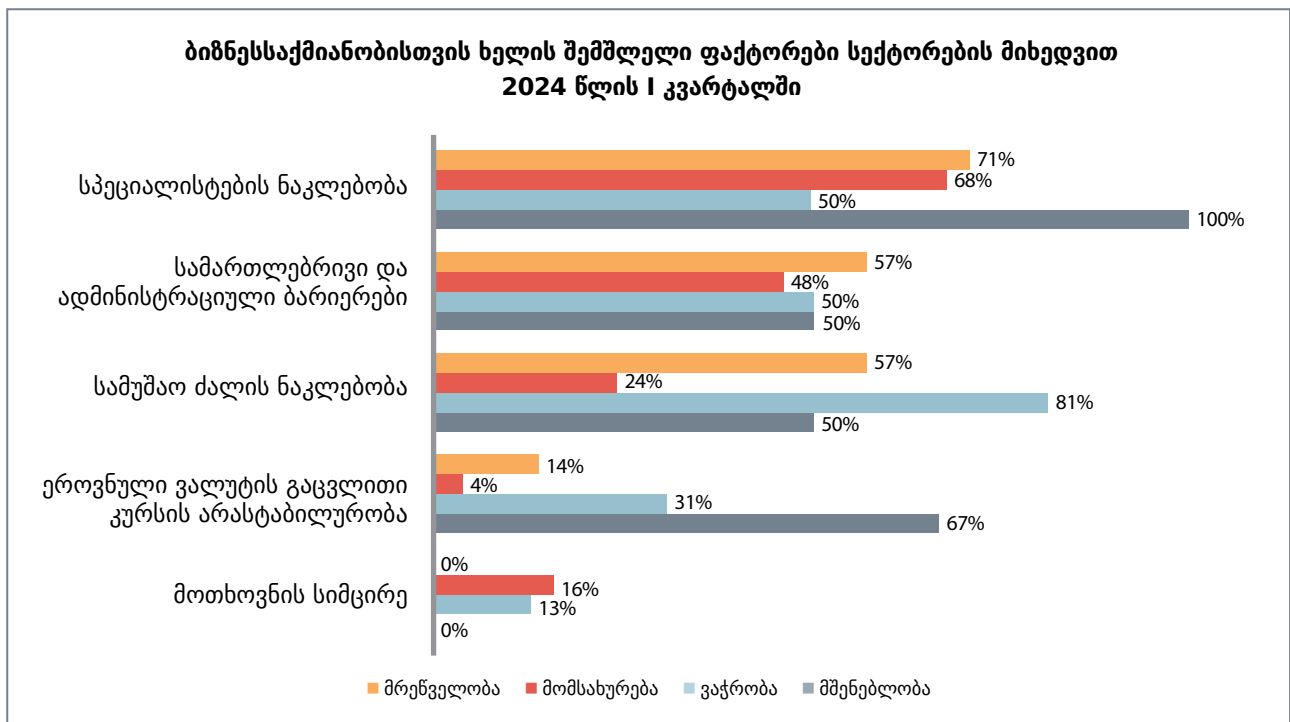
2024 წლის I კვარტალში, **სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები** ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელ ფაქტორად გამოკითხულ კომპანიათა 50%-მა დაასახელა. სექტორებს შორის, აღნიშნული პრობლემა ყველაზე მწვავე მრეწველობის სექტორისთვისაა (57%), ხოლო ყველაზე ნაკლებად - მომსახურების სექტორისთვის (48%). საწარმოთა ზომის მიხედვით, აღნიშნული ფაქტორი ყველაზე მეტად მსხვილი ზომის კომპანიებისთვის წარმოადგენს პრობლემას (27%-მა დაასახელა ხელის შემშლელად).

2024 წლის I კვარტალში, **სამუშაო ძალის ნაკლებობა** ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელ ფაქტორად გამოკითხულ კომპანიათა 48%-მა დაასახელა. სამუშაო ძალის ნაკლებობის პრობლემა ყველაზე მწვავე ვაჭრობის სექტორისთვისაა (81%). საწარმოთა ზომის მიხედვით, სამუშაო ძალის ნაკლებობა ყველაზე მეტად მცირე ზომის კომპანიებისთვის წარმოადგენს პრობლემას (40%-მა დაასახელა ხელის შემშლელად).

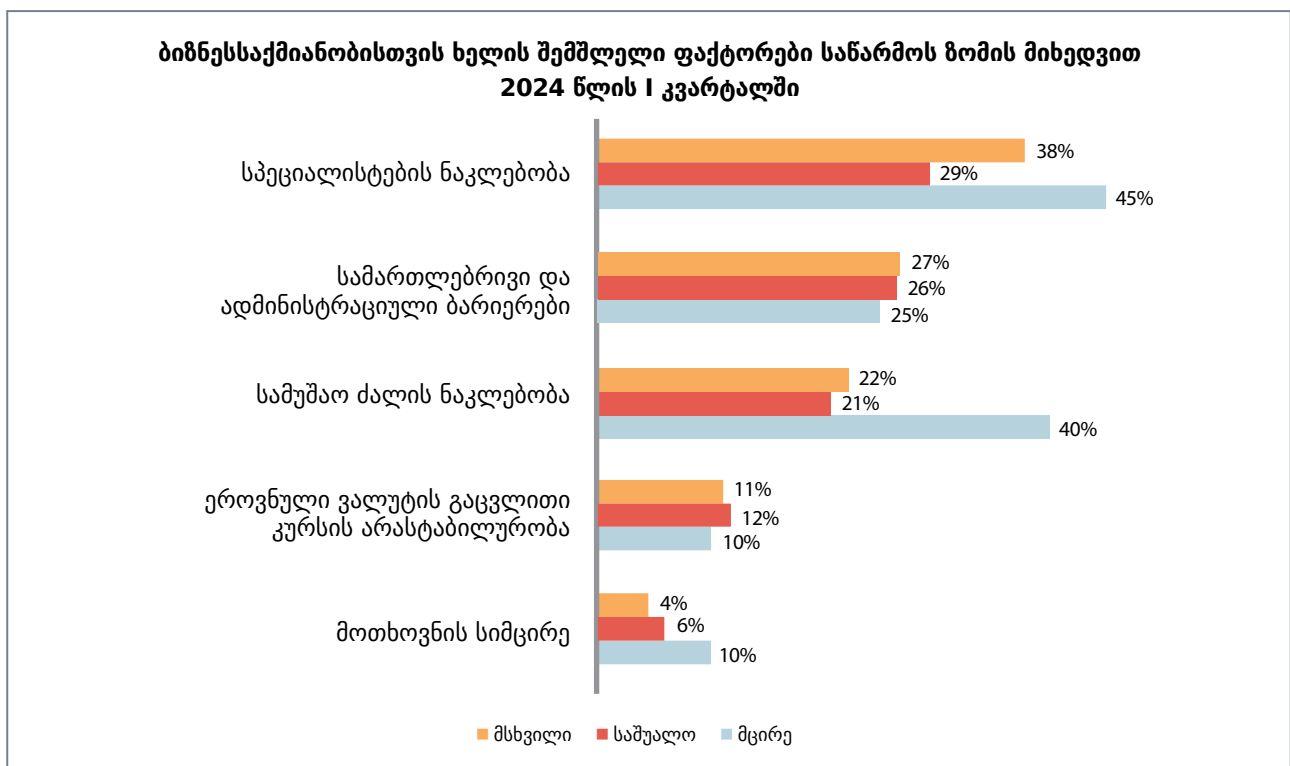
2024 წლის I კვარტალში, **ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა** ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელ ფაქტორად გამოკითხულ კომპანიათა 20%-მა დაასახელა. სექტორებს შორის, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა ყველაზე მეტად მშენებლობის სექტორის კომპანიებისთვის (67%-მა დაასახელა ხელის შემშლელად) წარმოადგენს ხელის შემშლელ ფაქტორს, ყველაზე ნაკლებად კი მომსახურების სექტორისთვის (4%). საწარმოს ზომის მიხედვით, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა ყველაზე მეტად საშუალო ზომის კომპანიებისთვის წარმოადგენს პრობლემას (12%-მა დაასახელა ხელის შემშლელად).

2024 წლის I კვარტალში, **მოთხოვნის სიმცირე** ხელის შემშლელად გამოკითხულ კომპანიათა 11%-მა დაასახელა. მოთხოვნის სიმცირე, როგორც ხელის შემშლელი ფაქტორი, ყველაზე მეტად მომსახურების სექტორის (16%) მიერ ფიქსირდება. საწარმოთა ზომის მიხედვით, მოთხოვნის სიმცირის პრობლემა ყველაზე მეტად მცირე ზომის კომპანიებს აქვთ (10%).

⁵ საწარმოს ზომა განისაზღვრა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მეთოდოლოგიის მიხედვით: მცირე, საშუალო და მსხვილი.

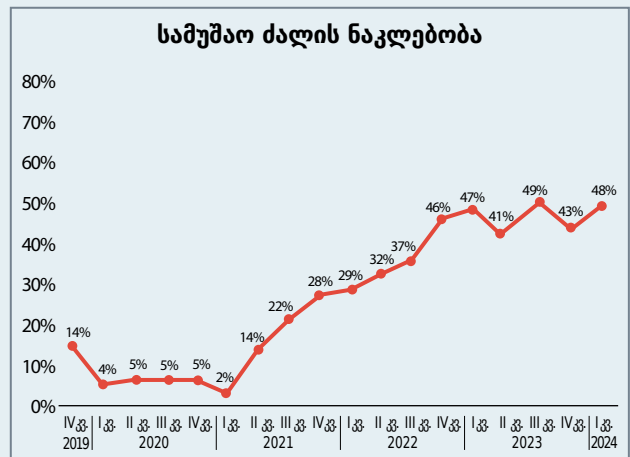
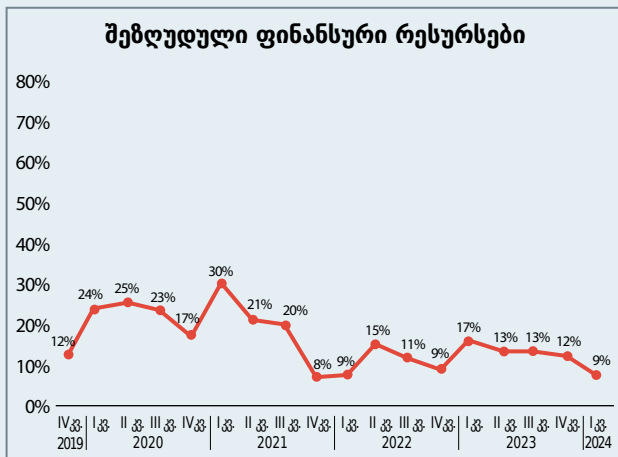
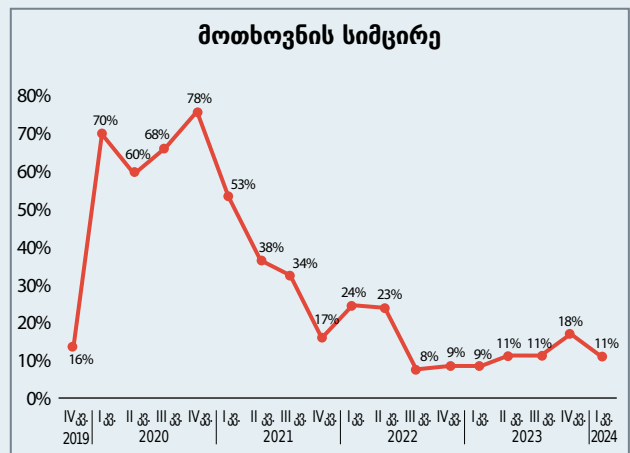
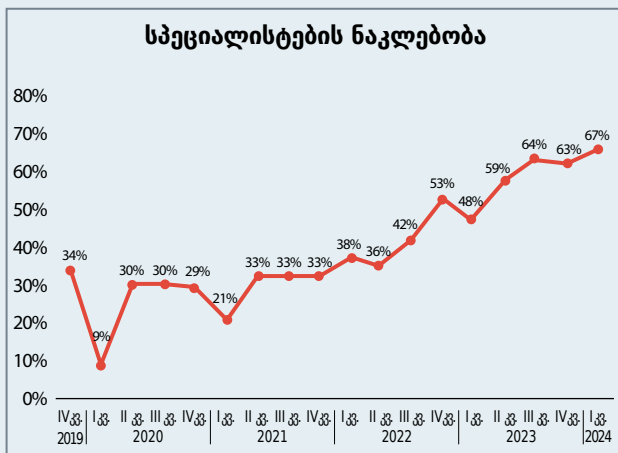
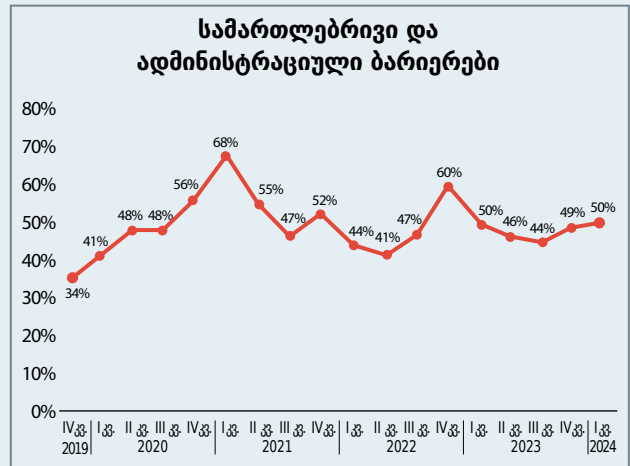
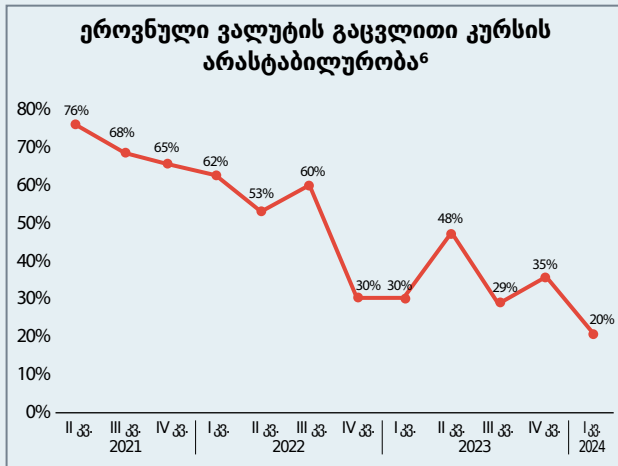
გრაფიკი 12: ძირითადი ხელის შეშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის სექტორების მიხედვით 2024 წლის I კვარტალში

გრაფიკი 13: ძირითადი ხელის შეშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის საწარმოთა ზომის მიხედვით 2024 წლის I კვარტალში

ხელის შეშლელ ფაქტორებს შორის, წინა კვარტალთან შედარებით, ყველაზე მეტად ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობის პრობლემა შემსუბუქდა (15 პროცენტული პუნქტით). ხოლო ყველაზე მეტად სამუშაო ძალის ნაკლებობის პრობლემა გამძაფრდა (5 პროცენტული პუნქტით) (იხილეთ გრაფიკი 14).

**ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შეშლელი ძირითადი ფაქტორები
IV კვ. 2019 - I კვ. 2024**

გრაფიკი 14: ძირითადი ხელის შეშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის

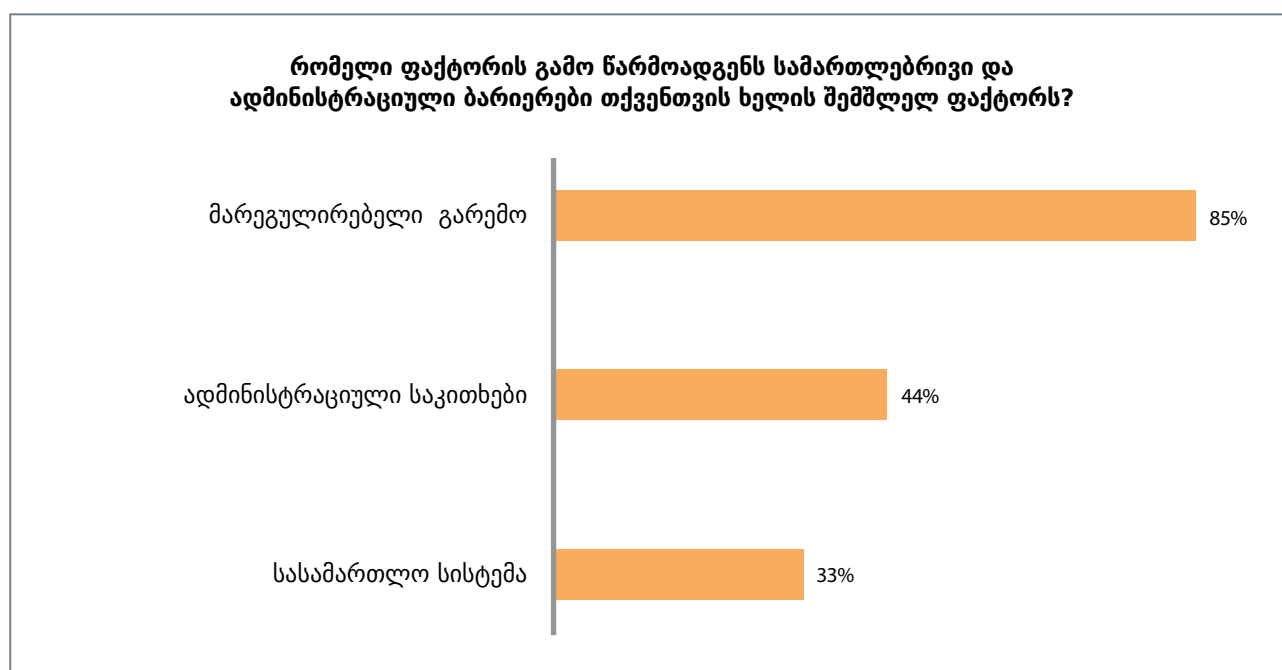
⁶ ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა, როგორც ერთ-ერთი ხელის შეშლელი ფაქტორი ბიზნესისთვის, არსებულ კითხვარს 2021 წლის IV კვარტალში დაემატა.

ბიზნესისთვის სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერების განმაპირობებელი ძირითადი ფაქტორები

2024 წლის I კვარტალში, იმ კომპანიათა უმეტესობამ, რომლებმაც სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები დაასახელეს ხელის შემშლელ ფაქტორად, წინა პერიოდების მსგავსად, **მარეგულირებელი გარემო** მიიჩნიეს ყველაზე მნიშვნელოვან ბარიერად, რაც ხელს უშლის მათ ბიზნესსაქმიანობას. სექტორებს შორის, მარეგულირებელი გარემო ხელის შემშლელ ფაქტორად ყველაზე მეტად დასახელდა მშენებლობის სექტორში (100%), ხოლო აღნიშნული ფაქტორი ყველაზე ნაკლებად მრეწველობის სექტორის მიერ სახელდება (50%).

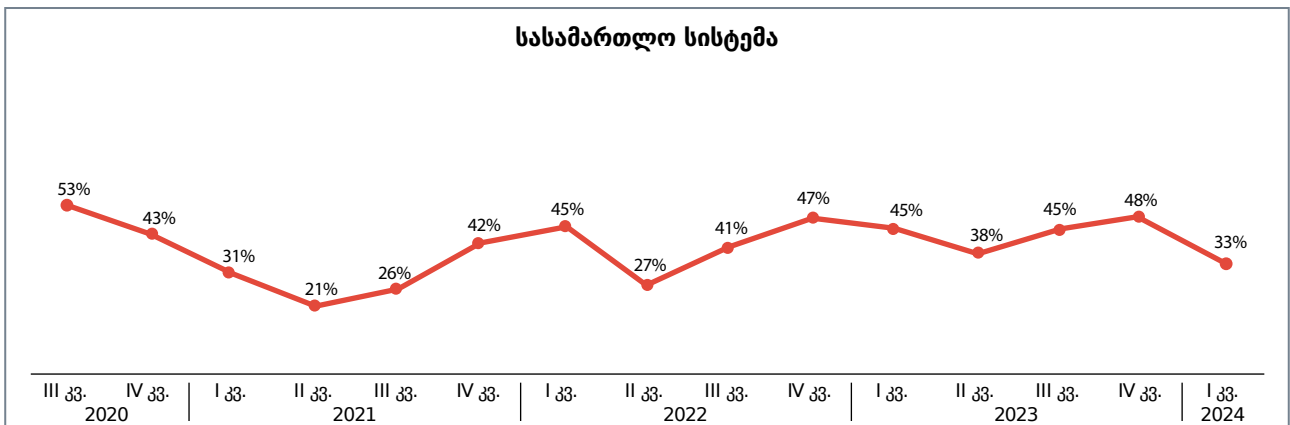
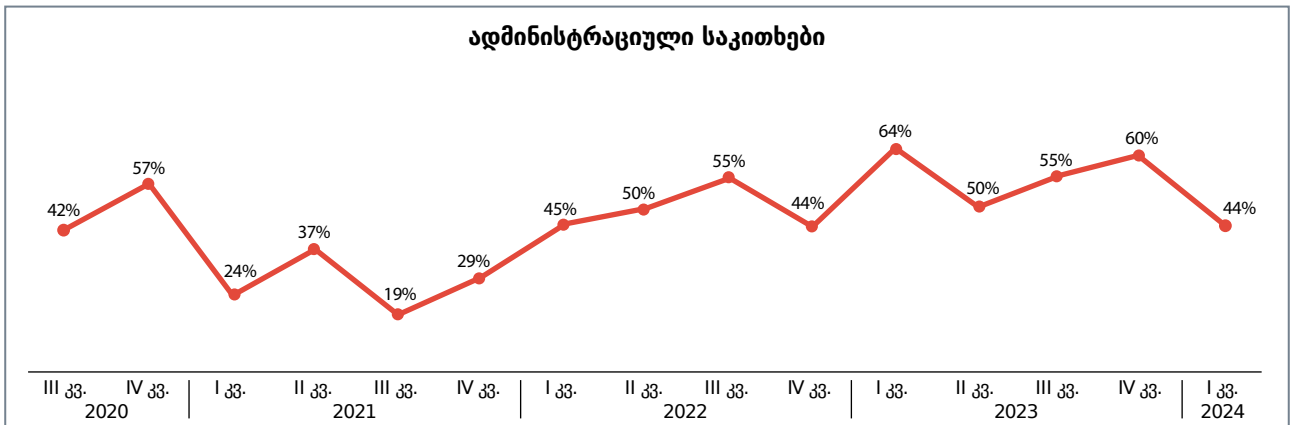
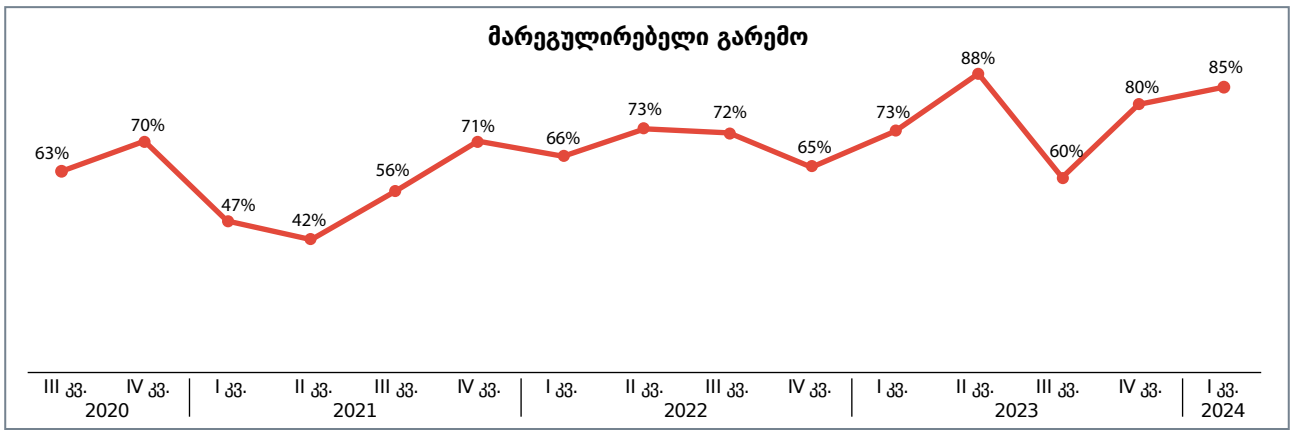
სამართლებრივ და ადმინისტრაციულ ბარიერებს შორის, მეორე ადგილს **ადმინისტრაციული საკითხები** იკავებს. აღნიშნული ფაქტორი სექტორებს შორის, ხელის შემშლელ ფაქტორად ყველაზე მეტად მშენებლობის სექტორში დაფიქსირდა (67%), ხოლო ყველაზე ნაკლებად ვაჭრობის სექტორში (38%).

რაც შეეხება **სასამართლო სისტემას**, აღნიშნული ფაქტორი ხელის შემშლელად ყველაზე მეტად მშენებლობის სექტორში დაფიქსირდა (67%), ხოლო ყველაზე ნაკლებად ვაჭრობისა და მრეწველობის სექტორში (25%).

გრაფიკი 15: ძირითადი ხელის შემშლელი სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები გამოკითხული კომპანიებისთვის

მთლიანობაში, წინა კვარტალთან შედარებით, გაზრდილია იმ კომპანიათა წილი, რომელიც მარეგულირებელ გარემოს ასახელებდა ხელის შემშლელად (5 პროცენტული პუნქტით), ხოლო შემცირებულია იმ კომპანიათა წილი, რომელიც სასამართლო სისტემასა და ადმინისტრაციულ საკითხებს ასახელებდა ხელის შემშლელად (შესაბამისად 15 და 16 პროცენტული პუნქტით).

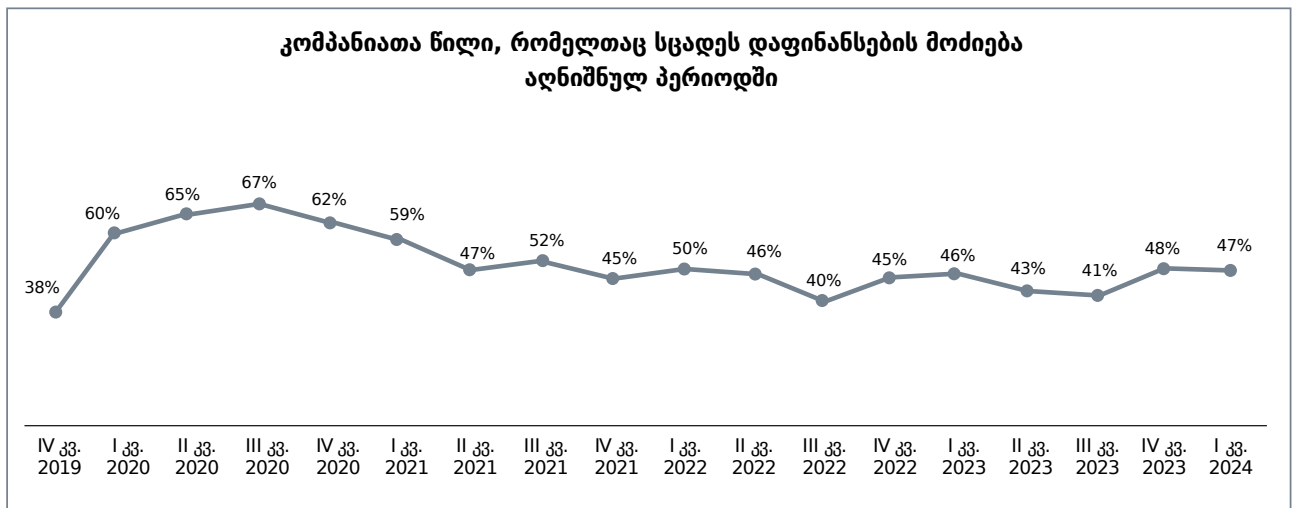

გრაფიკი 16: ძირითადი ხელის შემშლელი სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები გამოკითხული კომპანიებისთვის

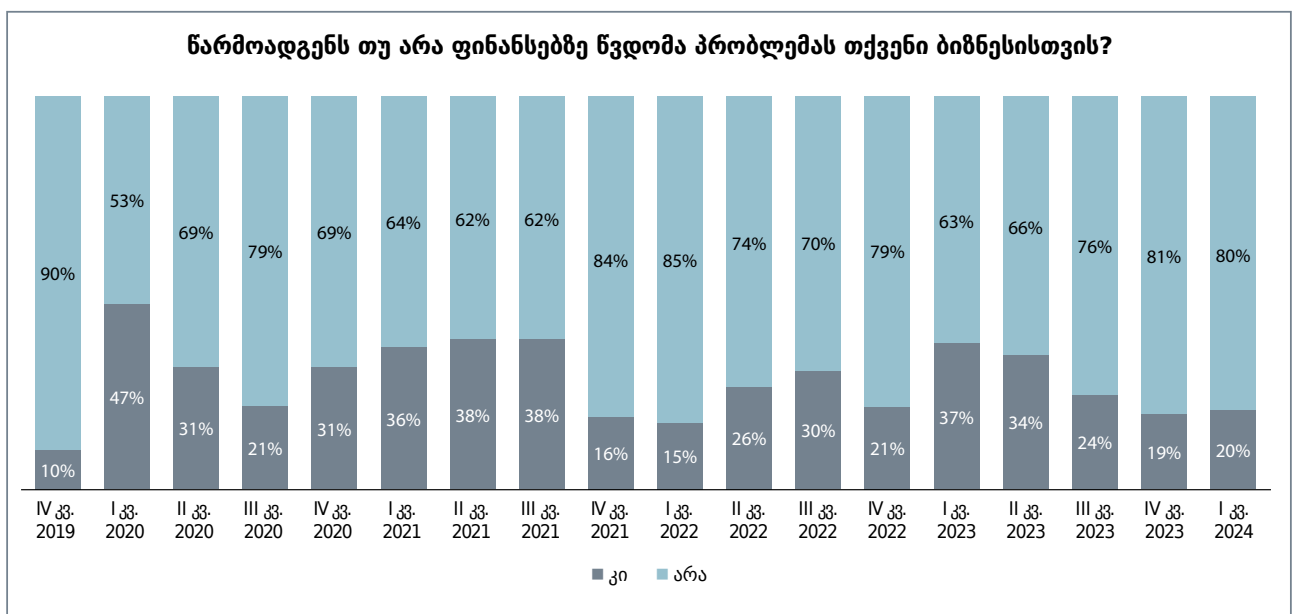
დაფინანსება

2024 წლის I კვარტალში, დაფინანსების მოძიება სცადა გამოკითხულ კომპანიათა 47%-მა, რაც წინა კვარტალთან შედარებით შემცირებული მაჩვენებელია (1 პროცენტული პუნქტით) (იხილეთ გრაფიკი 17).

2024 წლის I კვარტალში, მათგან, ვინც ბოლო პერიოდში დაფინანსების მოძიება სცადა, 20% აცხადებს, რომ ფინანსებზე წვდომა პრობლემას წარმოადგენს. აღნიშნული მაჩვენებელი წინა კვარტალთან შედარებით გაზრდილია (1 პროცენტული პუნქტით) (იხილეთ გრაფიკი 18).

გრაფიკი 17: დაფინანსების მოძიება

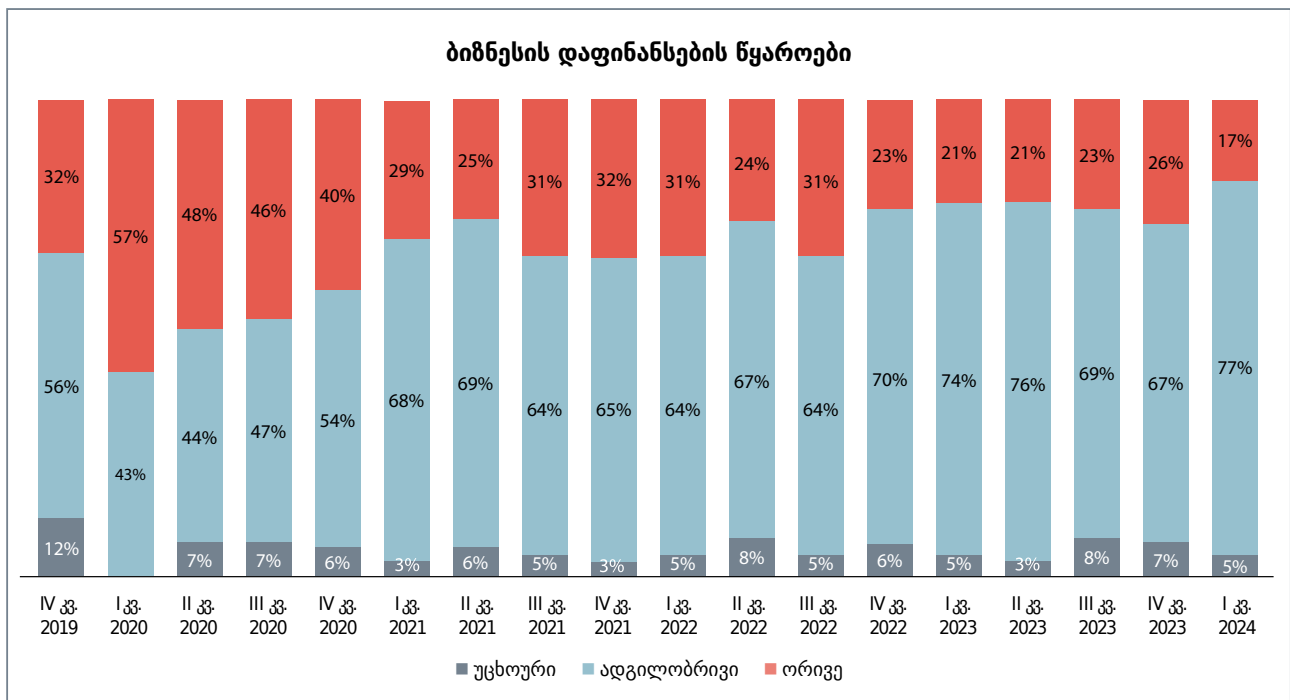

გრაფიკი 18: ფინანსებზე წვდომა⁷

რაც შეეხება ბიზნესის დაფინანსების წყაროებს⁸, 2024 წლის I კვარტალში, წინა პერიოდების მსგავსად, კომპანიათა უმეტესობის განცხადებით, ისინი ფინანსებიდან ადგილობრივი წყაროებიდან ამასთან იმ კომპანიათა პროცენტული წილი, რომლებიც მხოლოდ უცხოური წყაროებიდან ფინანსდებიან, 2024 წლის I კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით, 2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა.

⁷ კითხვას პასუხი გასცა გამოკითხულთა მხოლოდ იმ ნაწილმა, რომელმაც უკანასკნელ პერიოდში სცადა ფინანსების მოძიება.

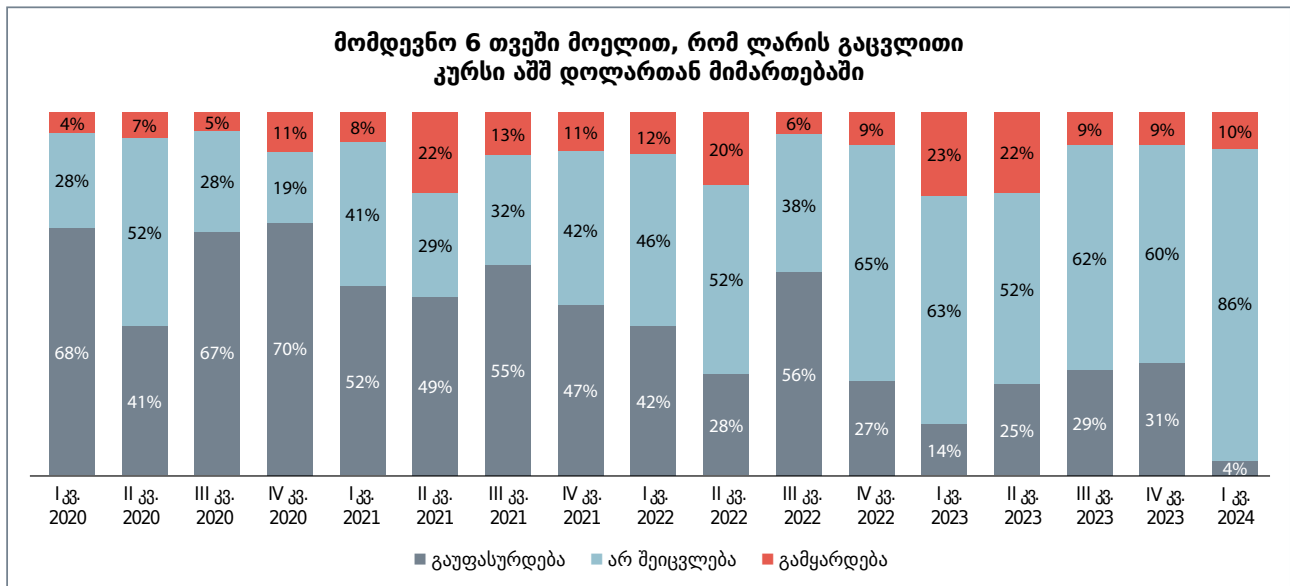
⁸ 2021 წლის I კვარტალში ინდექსის მეთოდოლოგიაში განხორციელებულმა ცვლილებამ (გამოსაკითხი კომპანიების ბაზის გაზრდა) გავლენა იქონია ბიზნესის დაფინანსების წყაროების სტრუქტურაზე. სხვა მაჩვენებლებზე მეთოდოლოგიურ ცვლილებას არსებითი გავლენა არ ჰქონია.

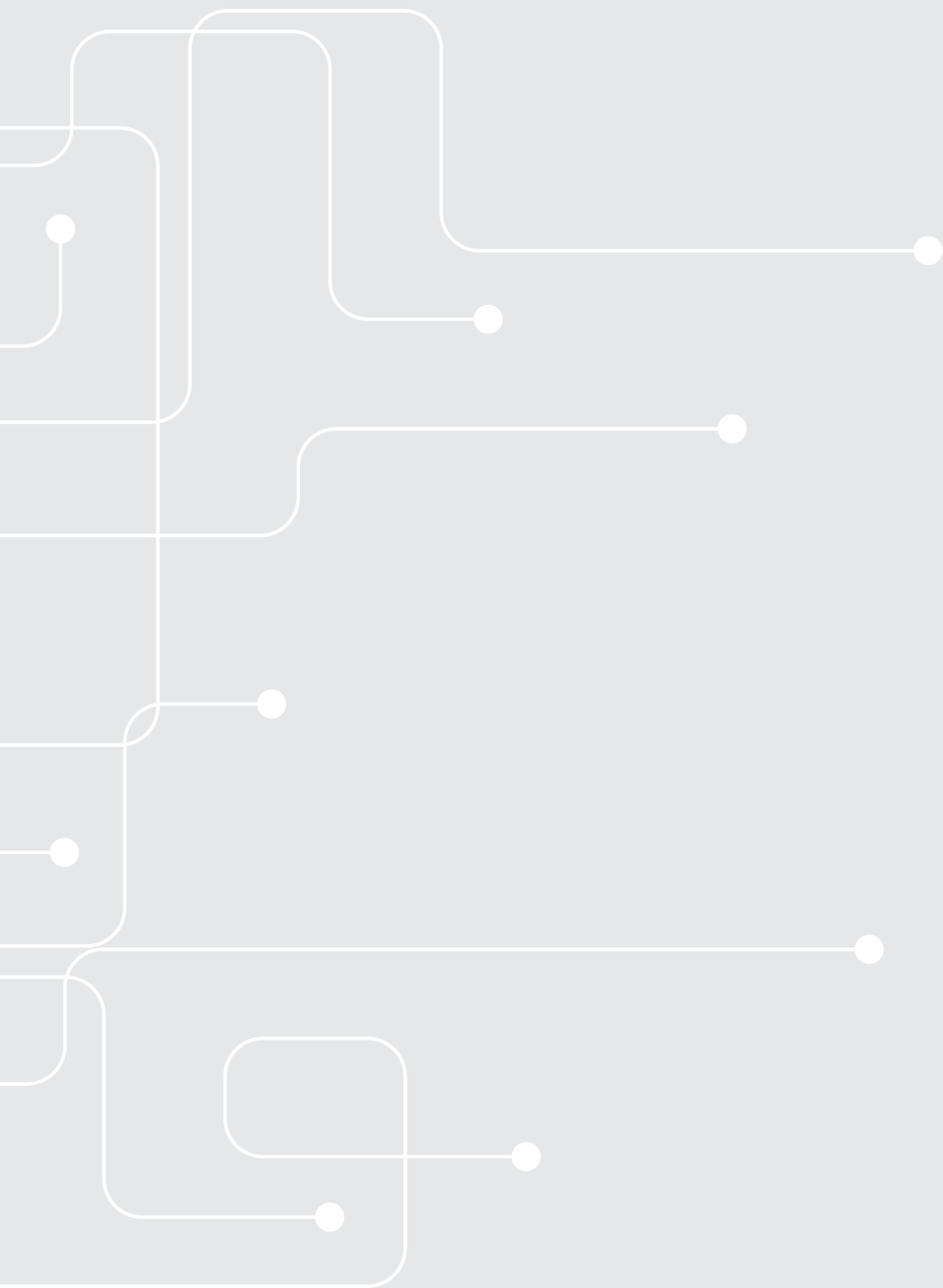
გრაფიკი 19: დაფინანსების წყაროები

მოლოდინი გაცვლითი კურსის შესახებ

2024 წლის I კვარტალში, 2023 წლის IV კვარტალთან შედარებით, შემცირდა (26 პროცენტული პუნქტით) იმ კომპანიების წილი, რომლებსაც მომდევნო 6 თვეში ლარის აშშ დოლართან გაცვლითი კურსის გაუფასურების მოლოდინი აქვთ. ამასთან, 2024 წლის I კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით, 26 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა იმ კომპანიების წილი, რომლებიც მომდევნო 6 თვეში ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებას არ ელიან.

გრაფიკი 20: ლარის აშშ დოლართან გაცვლითი კურსის ცვლილების მოლოდინი

კონტაქტი:

გ. ლეონიძის ქ. 2, თბილისი, საქართველო

☎ +995 32 2 202-215

✉ info@bag.ge

f Business Association of Georgia

www.bag.ge